

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายเพื่อหาความสัมพันธ์ (descriptive correlational research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาระดับความซึมเศร้า ระดับการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเอง และความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเองกับความซึมเศร้าของผู้ติดเชื้อเอชไอวี

ประชากรเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวี ที่มารับบริการที่คลินิกวันอังคาร โรงพยาบาลมหาราช านครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างจำนวน 62 คน เป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่ได้รับทราบผลการวินิจฉัยจาก แพทย์ว่าติดเชื้อเอชไอวีในระยะมีอาการสัมพันธ์กับโรคเอดส์ สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้ พร้อมทั้งยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยรวบรวมข้อมูลระหว่าง เดือน ตุลาคม ถึงเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2542

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ แบบสอบถามข้อมูล ส่วนบุคคล แบบสำรวจความซึมเศร้าของเบ็ค ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยโดย มุกดา ศรีรงค์ (2522) และ แบบวัดการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเอง ที่ผู้วิจัยแปลมาจากแบบสอบถามกลวิธีที่ ประชาชนใช้ในการส่งเสริมสุขภาพ ของเลฟและโอเวน (Lev & Owen, 1996) และได้นำไป ตรวจสอบความถูกต้องในการแปลด้านเนื้อหาของแบบวัดโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ หลังจากนั้น ได้นำแบบสำรวจความซึมเศร้า และแบบวัดการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเองไปหา ค่าความเชื่อมั่นกับผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน ได้ค่า สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .92 และ .95 ตามลำดับ ต่อจากนั้นนำไปเก็บข้อมูลกับ กลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ของข้อมูลส่วนบุคคล ระดับความซึมเศร้า ระดับการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเอง

และหาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเองและความซึมเศร้าของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ความซึมเศร้าของผู้ติดเชื้อเอชไอวีอยู่ในระดับเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 29.03 รองลงมา มีความซึมเศร้าอยู่ในระดับปานกลางถึงรุนแรง และระดับรุนแรงด้วยจำนวนที่เท่ากันคือ ร้อยละ 20.97
2. การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเองของผู้ติดเชื้อเอชไอวีส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 56.45 รองลงมาเป็นการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเองในระดับสูง ร้อยละ 41.94
3. การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเองของผู้ติดเชื้อเอชไอวีมีความสัมพันธ์ทางลบกับความซึมเศร้าในระดับปานกลาง ($r = -.67$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. บุคลากรทางการแพทย์บาล ตลอดจนผู้บริหาร ได้เข้าใจถึงสภาพปัญหาของผู้ติดเชื้อเอชไอวีดียิ่งขึ้น และเป็นข้อมูลในการนำไปวางแผนให้การพยาบาลและให้คำปรึกษาแก่ผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่มารับบริการเพื่อลดความซึมเศร้าของผู้ติดเชื้อเอชไอวีได้อย่างเหมาะสมต่อไป
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำความรู้เกี่ยวกับการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเองไปเป็นแนวทางในการวางแผนการพยาบาลเพื่อแก้ไขปัญหาความซึมเศร้าในผู้ป่วยด้วยโรคเรื้อรังประเภทอื่น ๆ
3. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับความซึมเศร้าและการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในประเด็น อื่นๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

ด้านการปฏิบัติการพยาบาล

จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่มีความซึมเศร้าอยู่ในระดับเล็กน้อยมีจำนวนมากที่สุด และพบว่า ผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่มีความซึมเศร้าในระดับปานกลางถึงรุนแรงและระดับรุนแรงมีจำนวนมากเป็นลำดับรองลงมา จึงจำเป็นที่จะต้องนำมาพิจารณาหาแนวทางช่วยเหลือต่อไป

ดังนั้นในการพยาบาลผู้ติดเชื้อเอชไอวี บุคลากรทางการพยาบาลควรมีการประเมินระดับความซึมเศร้า และระดับการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเองในผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่มารับบริการ หากพบว่ามีความซึมเศร้าแม้เพียงระดับเล็กน้อย และ/หรือมีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเองต่ำ พยาบาลและบุคลากรในทีมสุขภาพควรร่วมกันวางแผนการรักษาพยาบาล เพื่อเพิ่มการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเองให้ผู้ป่วย

ด้านการศึกษา

ควรจัดให้พยาบาลได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเองเพื่อเพิ่มศักยภาพในการให้การพยาบาลผู้ป่วย และสำหรับนักศึกษาพยาบาลควรจัดหลักสูตรให้มีเนื้อหาวิชาที่เน้นถึงความสำคัญของการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเองและแนวทางในการพัฒนาการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเองให้มากขึ้น เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ และเป็นแนวทางนำไปใช้ในการพยาบาลผู้ป่วยได้อย่างครอบคลุมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาดูตามเป็นระยะถึงการเปลี่ยนแปลงของความซึมเศร้าและการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเอง เนื่องจากระยะเวลาที่แตกต่างกันอาจส่งผลให้ความซึมเศร้า และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเองแตกต่างกันได้ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดแนวทาง หรือหารูปแบบในการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้ป่วย
2. ควรมีการศึกษาปัจจัย หรือตัวแปรอื่นที่ไม่ได้นำมาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ที่คาดว่าอาจมีผลทั้งต่อความซึมเศร้า และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเองของผู้ติดเชื้อเอชไอวี
3. ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนาเกี่ยวกับโปรแกรมเสริมสร้างการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเองในผู้ป่วย โดยเฉพาะผู้ป่วยเรื้อรัง เพื่อให้ผู้ป่วยใช้ในการต่อสู้กับความเจ็บป่วยและช่วยลดระดับความซึมเศร้า อันจะส่งผลให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดีขึ้น
4. ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบวัดการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเอง ซึ่งผู้วิจัยได้แปลและนำมาใช้กับคนไทยเป็นครั้งแรก ดังนั้นควรมีการศึกษาการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเองในประชากรหลาย ๆ กลุ่ม เพื่อให้มีการนำไปใช้อย่างกว้างขวางมากขึ้น อันจะส่งผลให้มีการพัฒนาเครื่องมือวัดการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเองต่อไปในอนาคต